

MIJN MOOISTE VONDST

Het beeldje uit Sint-Geertruid

Marius Meulenberg¹

Mijn mooiste vondst is een door de natuur gevormde figuratieve vuursteen, die lijkt op een persoon die op een kubus zit. Het is een oppervlaktevondst die tevoorschijn kwam na het rooien van een boomgaard op de Kaap te Sint-Geertruid (gemeente Eijsden-Margraten). Het 6,5 cm hoge voorwerp bevindt zich in mijn verzameling.

In het verleden vond iemand deze steen belangrijk genoeg om er onder andere drie symbolen op te graveren, te weten: een V-vormige figuur op de borst, een waaivormige tri-line (een symmetrisch figuur van drie lange lijnen van ongeveer dezelfde lengte) op de hals en een 'V' op het achterhoofd.

Uit zeven verschillende onderzoeken blijkt met zekerheid dat deze symbolen zijn gegraveerd. Het beeldje is alleen al daarom van belang. Archeologen in Nederland ontkennen echter al decennialang het bestaan van opzettelijk bewerkte figuurstenen.

Uit drie onderzoeken blijkt dat de graveringen waarschijnlijk zijn gemaakt door de bandkeramische cultuur (Vroeg-Neolithicum). Gezien de dwarsdoorsneden van de graveringen kan daarvoor een benen instrument zijn gebruikt, bijvoorbeeld een bandkeramisch kammetje voor het versieren van aardewerk, zoals dat in Luik is opgegraven.

In culturen met een natuurgodsdienst kunnen stenen die op een mens lijken religieuze objecten zijn, bezield door de geest van een voorouder of een goddelijk wezen. Van Keltisch Schotland en het Koninkrijk Israël staat vast, dat men zulke bezielde stenen kende. Kleine antropomorfe stenen, soms met enige bewerking, waren ook belangrijk in het Neolithicum. Te Catalhöyük werd er één meegegeven in een graf. Van meerdere antropomorfe stenen uit Neolithische, megalithische graven, is aannemelijk dat men ze zag als bezield door een godin met vermogens tot wedergeboorte.

Dr. Annie E.G. van der Meer is een vooraanstaand gods-

Afb. 1
Het bewerkte stuk
vuursteen.
Foto: Erna Koelman.

diensthistoricus en symbooldeskundige. Zij is van mening dat men het beeldje uit Sint-Geertruid vroeger mogelijk heeft gezien als bezield door een godin of een voormoeder die in verbinding staat met de Grote Moeder. Die mogelijkheid is maatgevend voor de unieke, religieus-culturele waarde van het beeldje.

Zeer bijzonder is dat de symbolen op het beeldje aangeven wie deze steen bezielde. De 'V' is een symbool voor vogel. De waaivormige tri-line is een teken voor vulva. Symbolisch staat de vulva voor vrouw en nieuw leven. Van der Meer ziet de vulva als de scheppende kracht van het vrouwelijk beginsel: zij die geboorte geeft aan ruimte en tijd, aan de kosmos en aan de aarde. Volgens deze symboliek moet de combinatie van de V-tekens en de vulva op het beeldje uit Sint-Geertruid gelezen worden als vogel, vrouw, scepster van nieuw leven. Ofwel: Vogelgodin (de levenschenkende godin die de cirkel van geboorte, leven, dood en wedergeboorte beheerste). Een duidelijker bewijs kan ik mij niet voorstellen. Daarom is dit mijn mooiste vondst. Geïnteresseerd? Zie de afspeellijst met korte video's op YouTube kanaal genaamd: Beeldje St. Geertruid.

Noot

- 1 De auteur is civiel ingenieur TUD en professioneel beeldhouwer sinds 2006. Tussen 1983 en 1998 heeft hij een grote verzameling prehistorische vondsten uit Limburg en België opgebouwd.